

Factsheet 10

Focus op inkomstengenererende projecten

Versie nr. 7 d.d. 23 november 2018

Inhoudsopgave

I.	HET JURIDISCH KADER	3
II.	DEFINITIES	4
A.	<i>Kosten van de activiteit (KA)</i>	<i>4</i>
B.	<i>Exploitatiekosten (EK)</i>	<i>4</i>
C.	<i>Netto-inkomsten (NI)</i>	<i>6</i>
D.	<i>De 'funding gap'</i>	<i>6</i>
III.	DE AANPAK TEN AANZIEN VAN NETTO-INKOMSTEN	7
A.	<i>Projecten die na voltooiing (en mogelijk ook tijdens de uitvoering) netto-inkomsten genereren.....</i>	<i>7</i>
1.	<i>SITUATIE 1: Projecten met alleen netto-inkomsten na afsluiting van het project</i>	<i>8</i>
2.	<i>SITUATIE 2: Projecten met netto-inkomsten na afsluiting en tijdens de uitvoering van het project</i>	<i>9</i>
B.	<i>Projecten die alleen tijdens de uitvoering netto-inkomsten genereren</i>	<i>10</i>
C.	<i>Inkomsten die niet van tevoren te schatten zijn</i>	<i>11</i>

I. Het juridisch kader

De volgende artikelen van EU-verordeningen vormen de juridische basis voor wat betreft inkomsten:

- artikel 61 t/m 65, lid 8, en bijlage V van [Verordening \(EU\) nr. 1303/2013](#)
- artikel 15 t/m 19 van [Gedelegeerde Verordening \(EU\) nr. 480/2014](#)
- [Revised Guidance Note on Article 55 for ERDF and Cohesion Funds of Council Regulation \(EU\) No 1083/2006: Revenue-Generating Projects, Final version of 30 Nov. 2010, COCOF 07/0074/09.](#)

Verordening (EU) nr. 1303/2013 maakt onderscheid tussen enerzijds projecten die na voltooiing (en mogelijk ook tijdens de uitvoering) netto-inkomsten genereren, welke projecten onder artikel 61 vallen, en anderzijds projecten die alleen tijdens de uitvoering netto-inkomsten genereren, waarop lid 1 t/m 6 van artikel 61 niet van toepassing zijn, maar die wel onder artikel 65, lid 8 vallen.

Het Interreg Programma 2 Zeeën heeft de onderstaande richtlijnen opgesteld voor de berekening en het beheer van door projecten gegenereerde inkomsten. Hierbij is uitgegaan van de volgende drie basisprincipes van Europese grensoverschrijdende samenwerking:

1. **Additionaliteit:** het gebruik van EFRO moet een aanvulling vormen op de beschikbare nationale middelen om een bepaald doel te bereiken. Als er aanvullende financiële middelen beschikbaar zijn om hetzelfde doel te bereiken, mogen EFRO-middelen alleen worden gebruikt om de kloof tussen totale subsidiabele kosten en bijdragen te dichten.
2. **Duurzaamheid:** projecten moeten zorgen dat hun outputs en resultaten voldoen aan het bepaalde in artikel 71 van Verordening (EU) nr. 1303/2013.
3. **Geen winst:** EFRO-subsidie mag geen financieel gewin opleveren voor de begunstigden van een project.

Naar aanleiding van de aanneming van Regulation (EU) No 2018/1046, (Article 272 (26)(e) wijzigd Article 65 (8)(i) of Regulation n°1303/2013), **project aanvragers en partners die staatsteun relevant zijn hoeven geen netto inkomsten af te trekken tijdens en/of na de projectimplementatie en hoeven ook geen rekening te houden met de procedures gespecificeerd in deze factsheet.** Meer informatie voor staatsteun relevante partners is te vinden in Factsheet 11 van de Programme Handleiding.

Lid 1 t/m 6 van artikel 61 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 zijn niet van toepassing op projecten waarbij de steun vanuit het Programma bestaat uit:

- (a) de-minimis-steun;
- (b) verenigbare staatssteun aan het MKB, als voor de staatssteun een beperking geldt wat de steunintensiteit of het steunbedrag betreft;
- (c) verenigbare staatssteun, als een individuele controle van de financieringsbehoeften overeenkomstig de toepasselijke regels inzake staatssteun is uitgevoerd.

Daarnaast zijn lid 1 t/m 6 van artikel 61 niet van toepassing op projecten waarvan de totale subsidiabele kosten minder dan 1 miljoen euro bedragen.

In lijn met Verordening (EU) nr. 2018/1046, (Artikel 272 (27)(a) wijzigd Artikel 65 (8)(i) van Verordening (EU) nr. 1303/2013 Lid 8 (i) van artikel 65 is niet van toepassing op projecten die onder de staatssteunregels vallen en ook niet op projecten waarvan de totale subsidiabele kosten minder dan 100.000 euro bedragen.

II. Definities

Naar aanleiding van de aanneming van Verordening (EU) nr. 2018/1046, (Artikel 272 (26)(a) wijzigt Artikel 61 (1) van Verordening (EU) nr. 1303/2013, "netto-inkomsten" betekent **cash inkomsten** direct betaald door de gebruiker van goederen of diensten aangeboden door het project, zoals kosten direct gedragen door de gebruikers van infrastructuur, verkoop of huur van gronden of gebouwen, of betalingen voor diensten, verminderd met eventuele bedrijfskosten en vervangingskosten van kortlevend materieel tijdens de overeenkomstige periode. Bedrijfskostenbesparingen die door de operatie worden gegenereerd, met uitzondering van de kostenbesparingen als gevolg van de uitvoering van maatregelen voor energie-efficiëntie, worden als netto-inkomsten behandeld, tenzij deze worden gecompenseerd door een gelijke verlaging van de exploitatiesubsidies.

Overeenkomstig lid 1 van artikel 61 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wordt onder 'netto-inkomsten' de **instroom van kasmiddelen** verstaan **die de gebruikers genereren door rechtstreeks te betalen** voor de door middel van het project verstrekte goederen of diensten, zoals rechtstreeks door gebruikers betaalde vergoedingen voor het gebruik van infrastructuur, de verkoop of de verhuur van grond of gebouwen, of betalingen voor diensten, minus alle operationele kosten en kosten voor de vervanging van uitrusting met een korte levensduur die in de overeenkomstige periode zijn gemaakt.

Daarom kan ervan worden uitgegaan dat bij het berekenen van het maximale subsidiabele bedrag de volgende waarden in aanmerking moeten worden genomen:

- de actuele waarde van de infrastructuur en/of
- de actuele waarde van de verkochte of verhuurde grond/gebouwen en/of
- de actuele waarde van de geleverde diensten.

A. Kosten van de activiteit (KA)

Om de verdere uitleg eenvoudiger te maken, noemen we de bovenstaande waarden vanaf nu de **kosten van de activiteit (KA)**¹. De activiteit kan een of meer van de genoemde drie waarden omvatten en kan een projectoutput opleveren die na afloop van het project gedurende een bepaalde tijd blijft bestaan.

B. Exploitatiekosten (EK)

Volgens artikel 71 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 moeten projecten ervoor zorgen dat hun outputs en resultaten duurzaam zijn. Om aan deze eis te voldoen, kunnen bepaalde soorten projectresultaten inkomsten genereren (bijv. in de vorm van een vergoeding voor het gebruik ervan) om daarmee de exploitatiekosten voor de instandhouding van de resultaten te dekken. Daarom kunnen we **exploitatiekosten (EK)**² definiëren als de kosten die nodig zijn om de projectresultaten na afronding van het project in stand te houden. Artikel 17 van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 480/2014 bepaalt:

"Voor de berekening van de verdisconteerde netto-inkomsten moeten de volgende kosten tijdens de referentieperiode als bedoeld in artikel 15, lid 2, in aanmerking worden genomen:

(a) vervangingskosten van apparatuur met een korte levensduur, die zorgt voor de technische werking van de concrete actie;

(b) vaste bedrijfskosten, met inbegrip van onderhoudskosten, zoals personeel, onderhoud en reparatie, algemeen beheer en administratie, en verzekeringen;

¹ Deze definitie is opgesteld door het Interreg Programma 2 Zeeën en komt niet voor in Europese verordeningen of richtsnoeren.

² Idem – zie vorige voetnoot. In de *Revised Guidance Note on Article 55* wordt naar exploitatiekosten verwezen met de term 'operating costs'.

(c) variabele bedrijfskosten, met inbegrip van onderhoudskosten, zoals het verbruik van grondstoffen, energie, andere procesverbruiksgoederen, en alle onderhoud en reparatie die nodig zijn om de looptijd van de concrete actie te verlengen.”

C. Netto-inkomsten (NI)

Volgens artikel 61 moeten de netto-inkomsten die een project genereert, worden afgetrokken van de totale subsidiabele kosten. Voor een gegeven project zijn de **netto-inkomsten (NI)**³ dus gelijk aan het verschil tussen de bruto-inkomsten en de benodigde exploitatiekosten om de output van het project in stand te houden.

$$NI = BI - EK$$

D. De 'funding gap'

De **'funding gap' (FG)** is het maximale bedrag aan subsidiabele uitgaven dat door het EFRO wordt gefinancierd na aftrek van de netto-inkomsten. De funding gap komt dus overeen met het verschil tussen de kosten van de activiteit (KA) en de netto-inkomsten (NI):

$$FG = KA - NI$$

De EFRO-subsidie kan nu worden berekend door het EFRO-percentage voor het project toe te passen op de funding gap.

³ Idem – zie vorige voetnoot.

III. De aanpak ten aanzien van netto-inkomsten

A. Projecten die na voltooiing (en mogelijk ook tijdens de uitvoering) netto-inkomsten genereren

Artikel 61, lid 1 is van toepassing op projecten die vooral na hun voltooiing netto-inkomsten genereren. Daarbij gaat het om netto-inkomsten die voortvloeien uit het gebruik van **de infrastructuur van het project, uit de verkoop of verhuur van grond of gebouwen of uit de levering van diensten**.

Bij het vaststellen van de netto-inkomsten hoeven alleen die inkomsten in aanmerking te worden genomen die worden aangemerkt als de direct door gebruikers betaalde instroom van kasmiddelen. Bij de berekening van de netto-inkomsten moeten dus buiten beschouwing worden gelaten: particuliere en overheidsbijdragen en/of financiële baten die niet voortvloeien uit tarieven, tolheffingen, vergoedingen, huur of andere soorten bijdragen die rechtstreeks door de gebruikers worden betaald.

Op grond van artikel 61, lid 2 moeten de uitgaven van het project waarvoor EFRO-subsidie wordt verleend, van tevoren worden verminderd met de netto-inkomsten die het project kan genereren binnen een specifieke referentieperiode, die zowel de periode van uitvoering als de periode na de voltooiing van het project bestrijkt.

Voor het berekenen van de netto-inkomsten die het project kan genereren, heeft het Interreg 2 Zeeën Programma besloten de methode uit artikel 61, lid 3b) te hanteren, namelijk:

“berekening van de verlaagde netto-inkomsten van de concrete actie, waarbij rekening wordt gehouden met de passende referentieperiode voor de sector of subsector van de concrete actie, de gewoonlijk verwachte rentabiliteit van de betrokken investeringscategorie, de toepassing van het beginsel ‘de vervuiler betaalt’, alsook, in voorkomend geval, met billijkheidsoverwegingen met betrekking tot de relatieve welvaart van de betrokken lidstaat of regio”.

Afhankelijk van de sector waartoe het inkomstengenererende project behoort, gelden de referentieperiodes voor de berekening van de verdisconteerde netto-inkomsten overeenkomstig artikel 15 en bijlage I van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 480/2014, te weten:

Referentieperiodes zoals bedoeld in artikel 15, lid 2	
Sector	Referentieperiode (jaren)
Spoorwegen	30
Watervoorziening/sanitaire voorziening	30
Wegen	25-30
Afvalbeheer	25-30
Havens en luchthavens	25
Stadsvervoer	25-30
Energie	15-25
Onderwijs en innovatie	15-25
Breedband	15-20
Zakelijke infrastructuur	10-15
Overige sectoren	10-15

De Commissie eist dat er bij het berekenen van de jaarlijkse in- en uitstroom van kasmiddelen een disconteringspercentage wordt toegepast.

1. SITUATIE 1: Projecten met alleen netto-inkomsten na afsluiting van het project

Projecten die alleen na afloop netto-inkomsten genereren, moeten vooraf bepalen welke netto-inkomsten in een bepaalde periode zullen worden gegenereerd en moeten dit bedrag van de oorspronkelijke projectbegroting aftrekken. **Van het bedrag dat in het aanvraagformulier wordt ingevuld, moeten eventuele inkomsten dus reeds zijn afgetrokken.**

Het bedrag aan netto-inkomsten moet worden geraamd op basis van een 'netto-inkomsten-analyse' (waarvoor het Programma een template verstrekt), die in de projectselectiefase wordt beoordeeld. Deze 'netto-inkomsten-analyse' zal ook door de eerstelijnscontroleur van de begunstigde in detail worden beoordeeld in het kader van de controles van de eerste financiële declaratie.

Het bedrag aan netto-inkomsten komt overeen met het verschil tussen de geschatte bruto-inkomsten en de benodigde exploitatiekosten voor de instandhouding van de projectoutputs waarmee de inkomsten worden gegenereerd:

$$NI = BI - EK$$

❖ Voorbeeld

Een project draagt bij aan de financiering van een grensoverschrijdende infrastructuur. De kosten van de infrastructuur bedragen € 10 miljoen (deels door het project gefinancierd). Slechts 40% van de kosten van de infrastructuur wordt door het project opgevoerd. De bruto-inkomsten uit het gebruik van de infrastructuur na afronding van het project bedragen naar schatting € 2 miljoen. De exploitatiekosten die nodig zijn om de infrastructuur na afronding van het project in stand te houden, worden geschat op € 1 miljoen. Het project wordt voor 60% door EFRO gefinancierd.

De af te trekken netto-inkomsten moeten als volgt worden berekend:

$$\begin{aligned} NI &= BI - EK = (2.000.000 \times 40\%) - (1.000.000 \times 40\%) = € 400.000 \\ FG &= KA - NI = (10.000.000 \times 40\%) - 400.000 = € 3.600.000 \\ \text{EFRO-subsidie} &= FG \times \text{EFRO\%} = 3.600.000 \times 60\% = € 2.160.000 \end{aligned}$$

De subsidiabele projectbegroting (totale subsidiabele kosten) bedraagt dus € 3,6 miljoen, waarvan 60% door EFRO wordt gefinancierd (€ 2.160.000). De totale af te trekken inkomsten zijn € 400.000 (gegenereerd na afronding van het project).

N.B. Overeenkomstig 61, lid 3b) dienen de waarden voor BI, NI en EK te worden verdisconteerd.

Het kan nodig zijn dat begunstigden vóór afsluiting van het project **hun oorspronkelijke 'netto-inkomsten-analyse' herzien** en hun raming van de na afloop van het project te genereren netto-inkomsten bijstellen (bijv. bij een verandering in de geschatte exploitatiekosten waardoor de geraamde netto-inkomsten ook veranderen).

Indien het bijgestelde bedrag aan netto-inkomsten hoger is dan het bedrag dat in eerste instantie was afgetrokken, dient het verschil in één keer te worden afgetrokken van de laatste declaratie die de begunstigde indient.

Als een project **pas na goedkeuring** voorziet dat het na afloop netto-inkomsten zal genereren, dient de 'netto-inkomsten-analyse' zo spoedig mogelijk aan het gezamenlijk secretariaat te worden gestuurd, in ieder geval uiterlijk vóór indiening van de laatste declaratie. Het op basis van de 'netto-inkomsten-analyse' geraamde bedrag aan netto-inkomsten moet vóór afsluiting van het project worden afgetrokken van de gedeclareerde kosten.

2. SITUATIE 2: Projecten met netto-inkomsten na afsluiting en tijdens de uitvoering van het project

Indien een project verwacht **zowel tijdens de uitvoering als na afloop** netto-inkomsten te genereren, dienen de totale netto-inkomsten vooraf te worden berekend en afgetrokken. Extra inkomsten die tijdens de uitvoering van het project worden gegenereerd, moeten worden gerapporteerd en afgetrokken van de kosten die de begunstigde declareert.

Als het echter gaat om inkomsten die tijdens de uitvoering worden gegenereerd, zijn de netto-inkomsten gelijk aan de bruto-inkomsten (er kunnen geen exploitatiekosten in aanmerking worden genomen, zoals hierboven is toegelicht).

Als het gaat om inkomsten die na afronding van het project worden gegenereerd, moeten de netto-inkomsten worden berekend aan de hand van de disconteringsmethode en op basis van een specifieke periode per sector. De verdisconteerde netto-inkomsten zijn gelijk aan het verschil tussen de verdisconteerde bruto-inkomsten en de verdisconteerde exploitatiekosten die nodig zijn om de output in stand te houden.

❖ Voorbeeld

Een project draagt bij aan de financiering van een grensoverschrijdende infrastructuur. De kosten van de infrastructuur bedragen € 10 miljoen (deels door het project gefinancierd). Slechts 40% van de kosten van de infrastructuur wordt door het project opgevoerd. De inkomsten, afkomstig van de gebruikers van de infrastructuur, bedragen naar schatting € 2 miljoen. Verder geldt dat 50% van de inkomsten zal worden gegenereerd tijdens de uitvoering en 50% na afronding van het project. De exploitatiekosten die nodig zijn om de infrastructuur na afronding van het project in stand te houden, bedragen € 1 miljoen. Het project wordt voor 60% door EFRO gefinancierd.

De af te trekken netto-inkomsten moeten via de volgende twee stappen worden berekend:

STAP 1: inkomsten tijdens de uitvoering van het project

$$\begin{aligned} NI &= BI = (2.000.000 \times 50\%) = \text{€ } 1.000.000 \\ FG &= KA - NI = (10.000.000 \times 40\%) - (1.000.000 \times 40\%) = \text{€ } 3.600.000 \\ \text{EFRO-subsidie} &= FG \times \text{EFRO\%} = 3.600.000 \times 60\% = \text{€ } 2.160.000 \end{aligned}$$

STAP 2: inkomsten na afsluiting van het project

$$\begin{aligned} NI &= BI - EK = (2.000.000 \times 50\%) - (1.000.000 \times 40\%) = \text{€ } 600.000 \\ FG &= KA - NI = 3.600.000 - 600.000 = \text{€ } 3.000.000 \\ \text{EFRO-subsidie} &= FG \times \text{EFRO\%} = 3.000.000 \times 60\% = \text{€ } 1.800.000 \end{aligned}$$

De subsidiabele projectbegroting (totale subsidiabele kosten) bedraagt dus € 3 miljoen, waarvan 60% door EFRO wordt gefinancierd (€ 1.800.000). De totale af te trekken inkomsten zijn € 400.000 (gegenereerd tijdens de uitvoering) plus € 600.000 (gegenereerd na afsluiting van het project).

N.B. Overeenkomstig 61, lid 3b) dienen de waarden voor BI, NI en EK te worden verdisconteerd.

B. Projecten die alleen tijdens de uitvoering netto-inkomsten genereren

Artikel 61 is niet van toepassing op projecten die alleen tijdens de uitvoering netto-inkomsten genereren. Dergelijke projecten moeten voldoen aan artikel 65, lid 8 van Verordening (EU) nr. 1303/2013, dat het volgende bepaalt:

“De subsidiabele uitgaven van de concrete actie waarvoor medefinanciering uit de ESI-fondsen zal worden ontvangen, worden uiterlijk op het tijdstip van de door de begunstigde ingediende aanvraag voor de eindbetaling verminderd met de uitsluitend tijdens de uitvoering van de concrete actie rechtstreeks gegenereerde netto-inkomsten waarmee geen rekening is gehouden op het tijdstip van goedkeuring van die actie. Indien niet alle kosten voor medefinanciering in aanmerking komen, worden de netto-inkomsten verhoudingsgewijs toegerekend aan de wel en de niet subsidiabele delen van de kosten.”

Projecten die alleen tijdens de uitvoering netto-inkomsten genereren, dienen deze inkomsten in hun declaraties te rapporteren. Met het oog op artikel 65, lid 8 zullen de gerapporteerde inkomsten automatisch worden afgetrokken van de subsidiabele kosten. Het is niet nodig om de geraamde inkomsten reeds vooraf bij indiening van het aanvraagformulier af te trekken.

Alle inkomsten die in de declaraties van de partners worden gerapporteerd, zullen worden afgetrokken van de gerapporteerde kosten. De af te trekken inkomsten die tijdens de projectuitvoering zijn gegenereerd, **zijn gelijk aan de bruto-inkomsten** (omdat de exploitatiekosten die nodig zijn voor de instandhouding van de outputs, niet vóór afsluiting van het project in aanmerking kunnen worden genomen).

❖ Voorbeeld

Een project organiseert een beurs voor het MKB/KMO's. De kosten van de beurs worden volledig opgevoerd in de projectbegroting, die voor 60% door EFRO wordt gefinancierd. Deelnemers moeten entree betalen voor de beurs. Een kaartje kost € 5 en het aantal deelnemers wordt geraamd op 1.000. De geraamde bruto-inkomsten zijn dan € 5.000. De kosten van de beurs zijn € 100.000.

Om de netto-inkomsten te berekenen, moeten we het verschil tussen bruto-inkomsten en exploitatiekosten berekenen. Echter, als we ervan uitgaan dat de kosten van de activiteit (KA) gelijk zijn aan de kosten voor de beurs die in de projectbegroting zijn opgevoerd, zijn de exploitatiekosten (EK) gelijk aan € 0 (in feite zijn er geen extra kosten om het evenement na afloop van het project in stand te houden).

Dus:

$$\begin{aligned} \text{NI} &= \text{BI} = € 5.000 \\ \text{FG} &= \text{KA} - \text{NI} = 100.000 - 5.000 = € 95.000 \\ \text{EFRO-subsidie} &= \text{FG} \times \text{EFRO\%} = 95.000 \times 60\% = € 57.000 \end{aligned}$$

❖ Voorbeeld

Een project besluit tijdens de uitvoering om een aantal best practices te verzamelen in boekvorm. De kosten van het boek worden volledig opgevoerd in de projectbegroting, die voor 60% door EFRO wordt gefinancierd. De boeken zijn voor externe belangstellenden te koop voor € 10 per stuk. Het project verkoopt 100 exemplaren van het boek en genereert dus in totaal € 1.000 aan onvoorziene inkomsten. Het uitgeven van het boek kost € 5.000.

Om de netto-inkomsten te berekenen, moeten we het verschil tussen bruto-inkomsten en exploitatiekosten berekenen. Echter, als we ervan uitgaan dat de kosten van de activiteit (KA) gelijk zijn aan de publicatiekosten voor het boek die in de projectbegroting zijn opgevoerd, zijn de exploitatiekosten (EK) gelijk aan € 0 (in feite zijn er geen extra kosten om het boek na afloop van het project in stand te houden). De bruto-inkomsten uit de verkoop van het – door het project gefinancierde – boek, moeten als volgt worden afgetrokken van de declaraties van de begunstigde:

$$\begin{aligned} NI &= BI = € 1.000 \\ FG &= KA - NI = 5.000 - 1.000 = € 4.000 \\ EFRO\text{-subsidie} &= FG \times EFRO\% = 4.000 \times 60\% = € 2.400 \end{aligned}$$

C. Inkomsten die niet van tevoren te schatten zijn

Artikel 61, lid 6 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 bepaalt het volgende: **wanneer het objectief gezien niet mogelijk is de inkomsten vooraf te schatten**, moeten de netto-inkomsten die binnen drie jaar na voltooiing van het project of, indien dit eerder is, tot aan de afsluiting van het Programma worden gegenereerd, worden afgetrokken van de aan de Commissie gedeclareerde uitgaven.

Voor projecten die onder artikel 61, lid 6 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 vallen, geldt dat de begunstigde alle netto-inkomsten die binnen drie jaar na voltooiing van het project of, als dit eerder is, tot aan de afsluiting van het Programma zijn gegenereerd, moet opgeven aan de managementautoriteit.

De opgegeven netto-inkomsten worden afgetrokken van de uitgaven die bij de Commissie worden gedeclareerd. Zo nodig zal door de Management- en de Certificeringsautoriteit een procedure worden gestart om ten onrechte betaalde EFRO terug te vorderen van de begunstigde.

In het kader van de beheerscontroles zal het Programma specifieke procedures invoeren om te controleren of de door begunstigten opgegeven netto-inkomsten kloppen.